

2025.gada septembris

Zinātnisko institūciju starptautiskais novērtējums

Konsolidētā institucionālā novērtējuma metodoloģija

2025.gada septembris

Zinātnisko institūciju starptautiskais novērtējums
Konsolidētā institucionālā novērtējuma metodoloģija

Saturs

1	Konsolidētais institucionālais novērtējums _____	2
1.1	Ievads _____	2
1.2	Institucionālā novērtējuma process _____	2
1.3	Institucionālā vērtējuma metodoloģija un kritēriji _____	4
1.3.1	Dokumenti vērtēšanai _____	4
1.3.2	Vērtējuma piešķiršana _____	5
	Pielikums A Institutional level self-evaluation report template _____	7

Tabulas

Table 2	SWOT analysis _____	8
---------	---------------------	---

1 Konsolidētais institucionālais novērtējums

1.1 Ievads

Konsolidētā institucionālā novērtējuma mērķis ir sniegt uz starptautisko novērtējumu balstītu informāciju, lai atbalsētu plašāku universitāšu klasificēšanas procesu kā zinātnes universitātes, mākslas un kultūras universitātes un lietišķo zinātņu universitātes, kā to nosaka Augstskolu likums un Ministru kabineta 2018. gada noteikumi Nr. 619 "Kārtība, kādā organizējama zinātnisko institūciju darbības starptautiskā novērtēšana" ar 2024. gada 19. novembra grozījumiem.

Ministru kabineta noteikumi paredz, ka, piešķirot zinātniskajai institūcijai konsolidēto novērtējumu, visu struktūrvienību ekspertizē iesaistīto ekspertu grupu pārstāvji veic kopīgu novērtējumu, ņemot vērā:

- Katras vērtējamās struktūrvienības novērtējumu
- Ekspertu grupas ziņojumu un konsolidēto ziņojumu
- Vērtējamo struktūrvienību zinātniskās pētniecības kapacitāti
- Galveno zinātnes jomu specifiku

Šajā dokumentā ir izklāstīta konsolidēto institucionālo novērtējumu sagatavošanas metodoloģija.

1.2 Institucionālā novērtējuma process

Starptautiskajā novērtējumā piedalās astoņas institūcijas ar vairākām struktūrvienībām. Šīs institūcijas saņems konsolidēto novērtējumu.

Konsolidētā novērtējuma pamatprincips ir tāds, ka tas ir ekspertu vērtējums, kas sastāvēs no kvantitatīva un naratīva vērtējuma. Novērtējumu veiks ekspertu grupu vadītāji, pamatojoties uz vienību novērtējumu rezultātiem un institūcijas līmeņa pašnovērtējuma ziņojumu. Ar institūcijas vienībām saistīto ekspertu grupu vadītāji novērtēs institūciju un prezentēs savus vērtējumus visu ekspertu grupu sanāksmē, nodrošinot, ka skala tiek konsekventi izmantota visām institūcijām.

Institūcijas līmeņa pašnovērtējuma ziņojumi jāiesniedz Technopolis līdz 2025. gada 30. novembrim, izmantojot šī dokumenta A pielikumā norādīto veidlapu. Šajā ziņojumā galvenā uzmanība tiks pievērsta institūcijas misijai un vīzijai, stratēģijai un pārvaldībai, lai papildinātu un kontekstualizētu vienību novērtējumus. Pašnovērtējumam kopumā jābūt saskaņotam naratīvam argumentam par institūcijas un tās vienību lomu, misiju, vīziju un stratēģiju.

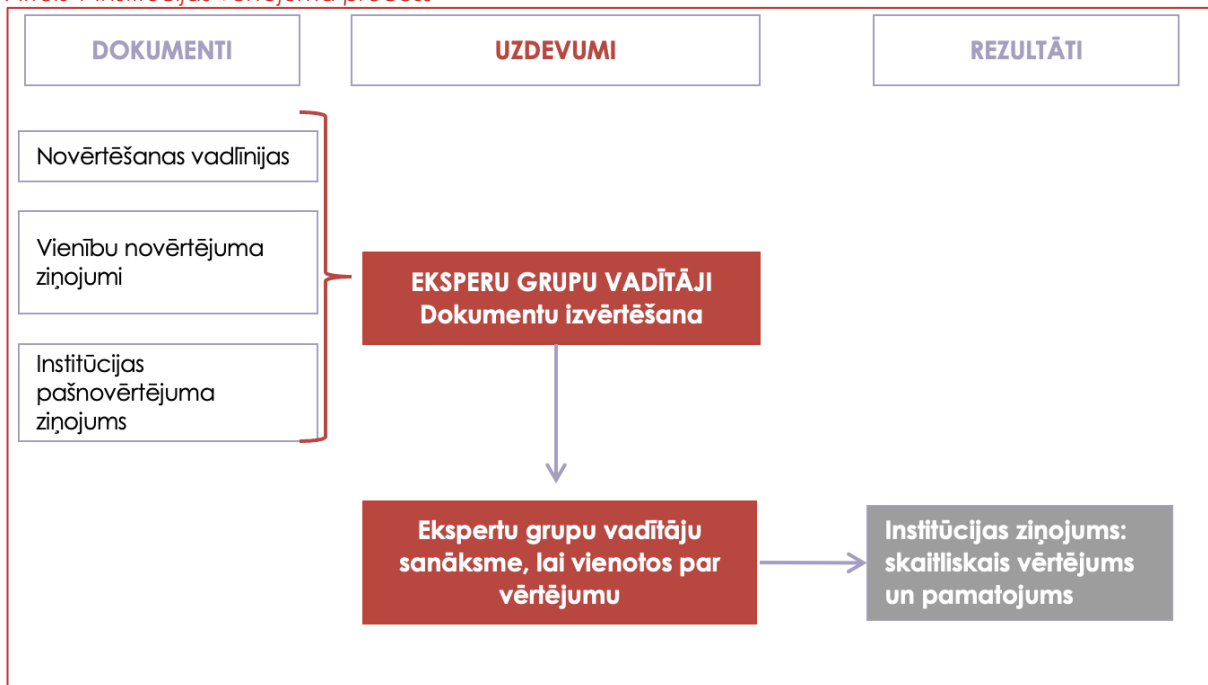
Vienību novērtējums notiks saskaņā ar šajā dokumentā izklāstītajām novērtēšanas vadlīnijām, un galvenie soļi ir šādi (kā parādīts 1. attēlā):

- Ekspertu grupu vadītāji pārskata dokumentāros materiālus —vienību novērtējumus un institūcijas līmeņa pašnovērtējuma ziņojumus
- Ekspertu grupu vadītāji tiekas, lai vienotos par institūcijas vērtējumu un vērtējuma pamatojumu, pamatojoties uz 1.3. sadaļā aprakstīto metodi un kritērijiem¹

¹

- Ekspertu grupu vadītāji sagatavo ziņojumu par katru institūciju, kurā sniegts kvantitatīvs vērtējums, naratīvs vērtējums, kurā paskaidrots vērtējums, un institūcijas līmeņa rekomendācijas

Attēls 1 Institūcijas vērtējuma process

Ja ekspertu grupu priekšsēdētāji nav vienprātīgi par vērtējumiem, Technopolis darbinieki atgādinās par vērtējumu definīcijām un lūgs ekspertu grupu priekšsēdētājiem panākt vienošanos un kolektīvi ratificēt lēmumu.

1.3 Institucionālā vērtējuma metodoloģija un kritēriji

1.3.1 Dokumenti vērtēšanai

Institūcijas novērtējums sniegs konsolidētu ekspertu spriedumu par institūcijā veikto pētījumu vispārējo kvalitāti, kas izteikts kā vērtējums no 1 līdz 5 un kam pievienots skaidrojošs apraksts. Ekspertu grupas vadītāji sniegs vērtējumu, ņemot vērā divus elementus (2. attēls):

1. Attiecīgās ekspertu grupas piešķirtie novērtējuma vērtējumi visām institūcijas vienībām, kā arī dati, kas parāda attiecīgo PLE pētnieku skaitu katrā vienībā
2. Institūcijas līmeņa pieeja institūcijas un tās vienību misijai un vīzijai, stratēģijai un pārvaldībai, lai papildinātu un kontekstualizētu vienību vērtējumus un novērtētu konsekvenci starp vienībām un institūciju, pamatojoties uz informāciju, kas sniegta institūcijas līmeņa pašnovērtējuma ziņojumā.

Novērtējot institūcijas līmeņa pieeju, ekspertu grupas vadītāji ņems vērā, vai un kā institūcija ir:

- Īstenojusi iepriekšējā Starptautiskās zinātnisko institūciju novērtēšanas (2019./2020. gads) rekomendācijas
- pieeju (kā pētniecība ir strukturēta visā institūcijā un vai un kā tas ir saistīts ar vienībām)
- leviesusi institūcijas mēroga procesu doktorantūras pārvaldībai un kvalitātes nodrošināšanai
- leviesusi procesus, lai uzraudzītu iepriekš minēto punktu ieviešanu un progresu

Attēls 2 Konsolidētā vērtējuma elementi

	Vērtējums A	Vērtējums B	Vērtējums C1	Vērtējums C2	Vērtējums D	Vērtējums E	Kopējais vērtējums	PLE skaits
Vienība								
Vienība 1								
Vienība 2								
Vienība 3								
Uit.								

Institūcijas līmeņa pieeja
Vai un kā institūcija ir: • Īstenojusi iepriekšējā Starptautiskās zinātnisko institūciju novērtēšanas (2019./2020. gads) rekomendācijas • Definējusi un īstenojusi institūcijas un tās vienību misiju, vīziju, stratēģiju un pārvaldības pieeju (kā pētniecība ir strukturēta visā institūcijā un vai un kā tas ir saistīts ar vienībām) • leviesusi institūcijas mēroga procesu doktorantūras pārvaldībai un kvalitātes nodrošināšanai • leviesusi procesus, lai uzraudzītu iepriekš minēto punktu ieviešanu un progresu

Institūcijas
vērtējums

1.3.2 Vērtējuma piešķiršana

Kopējo institūcijas vērtējumu piešķirs ekspertu grupas vadītāji, pamatojoties uz savu ekspertu vērtējumu un izmantojot 1. tabulā norādīto vērtēšanas skalu. Ekspertu grupu vadītājiem tiks sniegti visu vērtēto vienību novērtējumi, kā arī institūciju pašnovērtējumi.

Abiem novērtēšanas elementiem – vienību vērtējumiem, naraīvajiem novērtējumiem un institūcijas līmeņa pieejai – konsolidētajā institūcijas novērtējumā nebūs vienāda nozīme. Ekspertu grupu vadītājiem galvenokārt jāņem vērā vienību līmeņa novērtējumu, izmantojot arī institūcijas līmeņa informāciju, lai pievienotu nianšes un palīdzētu atbalstīt rekomendāciju izstrādi.

Kopējais vērtējums netiks piešķirts, vienkārši aprēķinot institūcijas atsevišķo vienību vērtējumu vidējo vērtību. Tas ir trīs iemeslu dēļ. Pirmkārt, ir sagaidāms, ka laika gaitā sniegums nedaudz mainīsies pat labākajās universitātēs, vienībām pielāgojoties jaunām zinātniskām un sabiedrības vajadzībām. Šādām atšķirībām nevajadzētu pārāk ietekmēt institūcijas snieguma kopējo vērtējumu. Otrkārt, lielas vienības sniedz lielu ieguldījumu institūciju kopējā sniegumā, un to nozīme ir jāatspoguļo kopējā vērtējumā. Treškārt, nelielas vienības sniegumam nevajadzētu nesamērīgi negatīvi vai pozitīvi ietekmēt institūcijas vērtējumu kopumā.

Tāpēc ekspertu grupu vadītāji savu novērtējumu balsfīs uz institūciju snieguma kopējo apjomu. Vērtējot institūcijas sniegumu, ekspertu grupu vadītāji ņems vērā vienības, kurās atrodas lielākā daļa institūcijas pētnieku, vienlaikus pienācīgi ņemot vērā arī atlikušo vienību sniegumu un institūcijas līmeņa pašnovērtējuma ziņojumu.

Tāpēc kopējais vērtējums būs niansēts spriedums, nevis vienkāršs aprēķins. Pievienotajā aprakstošajā ziņojumā tiks sniegts ekspertu grupu vadītāju pamatojums piešķirtajam vērtējumam. Tas nodrošinās procesa pārredzamību un ļaus institūcijām izprast veikto novērtējumu.

Tabula 1 Konsolidētā vērtējuma definīcija

Konsolidētais institucionālais vērtējums		
Vērtējums	Definīcija	Apraksts
5	Izcili	Institūcija ir globāla līdere Visas vai lielākā daļa pētniecības vienību demonstrē izcilu pētniecības līmeni. Institūcijas līmeņa stratēģija un tās īstenošana ļauj saglabāt šo līderību.
4	Ļoti labi	Institūcija ir spēcīgs starptautisks spēlētājs. Visu/lielākās daļas institūcijas vienību pētījumi atbilst ļoti labam pētniecības kvalitātes standartam. Institūcijas līmeņa stratēģija un tās īstenošana ļauj uzturēt un uzlabot šo pētniecības kvalitāti. Institūcijas līmeņa stratēģija skaidri nosaka, kā sasniegt labāko institūcijas vienību snieguma līmeni tām vienībām, kurām pašlaik ir tikai ierobežota starptautiska atzinība un kuras atpaliek pētniecības kvalitātes ziņā.
3	Labi	Institūcija ir spēcīgs nacionāla līmeņa spēlētājs ar zināmu starptautisku atzinību. Visas vai lielākā daļa vienību demonstrē labu pētniecības līmeni. Institūcijas līmeņa stratēģija ir skaidra par to, kā uzturēt un uzlabot pētniecības kvalitāti un sasniegt labāko struktūrvienību snieguma līmeni

		tām struktūrvienībām, kas pašlaik ir tikai apmierinoši nacionāla līmeņa spēlētāji.
2	Adekvāts	Institūcija ir apmierinošs nacionālais spēlētājs. Visu/lielākās daļas vienību pētījumi ir pieņemamā kvalitātē. Iestādes līmeņa stratēģija ir skaidra par to, kā uzturēt un uzlabot pētījumu kvalitāti un sasniegt labāko vienību snieguma līmeni tām vienībām, kuras ir vāji nacionālie spēlētāji.
1	Vājš	Institūcija ir vājš spēlētājs valsts mērogā. Visu vai vairuma struktūrvienību pētījumi ir zemas kvalitātes. Institūcijas līmeņa stratēģija nepaskaidro, kā uzlabot pētījumu kvalitāti un sasniegt atbilstošu snieguma līmeni.

Pielikums A Institutional level self-evaluation report template

A.1 Contact details – front page

Name of the institution	
Units involved in the evaluation	
Date	
Contact person	
Contact e-mail	

A.2 Mission and vision

(No more than 300 words)

Explain your mission, vision, and role in society, and why this mission and vision have been chosen and how this mission was arrived at.

A.3 Organisation

(No more than 300 words)

Please describe the organisation of research and innovation activities at the institution and between the units.

Describe how you work to maximise synergies between the different purposes of the activities (education, research, knowledge exchange, outreach, etc.) and the units of the institution.

A.4 Summary of actions taken in response to the previous international evaluation in 2019/2020

(No more than 500 words)

Please describe the actions taken in order to implement the recommendations of the previous evaluation.

A.5 Institutions' impact on the objectives of the national science, technology, and innovation development policy, and education development policy

(no more than 300 words)

Describe the Institutions' approach to conform to the objectives set out in the national science, technology, and innovation development policy, as well as the education and innovation development policy and align this across the units.

A.6 Institutions' impact on RIS3 objectives, priorities, and specialisation areas

(no more than 300 words)

Describe how the Institution's scientific activity has contributed to achieving the objectives of the Smart Specialisation Strategy (RIS3), as well as the development of its priorities and specialisation areas and how the Institution aligns this across the units.

A.7 SWOT analysis

(No more than 200 words per cell)

Please complete a SWOT analysis for the research and its governance. Reflect on what the main strengths and weaknesses are, as well as threats and opportunities for your research and innovation activities, research environment, and governance in place.

The strengths and weaknesses relate to the properties and characteristics of the institution and can be influenced by the institution at the institutional level (internal). The opportunities and threats relate to external developments, such as scientific, societal, or other factors.

Assess your institution's current strengths and what they will enable you to do in the future. Assess your institution's weaknesses and what risks or threats these bring to the institution.

Assess the key external opportunities and threats.

Consider your scientific expertise and achievements, funding, facilities, organisation and management.

Table 1 SWOT analysis

	Helpful to achieve the objectives	Harmful to achieve the objectives
Internal origin	Strengths	Weaknesses
External origin	Opportunities	Threats
ACTIONS	Actions in current strategy and management processes to address the items in the SWOT And /or expected changes in strategy and management processes to address them	

A.8 Strategy and governance

(No more than 500 words)

Please describe how the mission and vision of the institution have been translated into the strategic priorities of the institution, and describe the rationale for the selection (why?) and the path of their implementation (how?).

How the institutional strategy is deployed across the research units and how the units' strategies influence the institutional strategy.

Have there been changes in strategy over the evaluation period? Which ones? Why?

Are you intending to change the strategic priorities in the near future? Why? How?

What are the mechanisms for starting new research fields and stopping old ones?

How does the institution react to the new policy context (new challenges, a need for faster decision-making and implementation, as well as resilience) – how specifically does that

translate into decisions about research and research strategy? Are there new processes established to deal with it?

What are the respective roles of the top management and others in strategy development and deployment?

Please provide a brief overview of "who decides and who controls what", please also indicate the resources for these governance activities.

Provide information on how the strategy is followed-up in the allocation of resources and other measures.

A.9 Criteria and priorities for budget allocation

(No more than 300 words)

Please explain (how and why) the institutions' policies and priorities regarding the use and distribution of base funding allocation and other sources of funding for which the institution is responsible.

A.10 Organisation of doctoral training at the institutional level

(No more than 300 words)

How doctoral training is organised across the institution, and how this adds value to the doctoral training activities of the units?

A.11 Appendix Additional information

(No more than 15 pages)

In the appendix you can add information to illustrate and substantiate the facts presented in the main report. You can choose the content and presentation of this information yourself. This includes data material, illustrations, impact paths, etc.

Please do not introduce new arguments here, but use the appendix exclusively to support the arguments from the main part of the report.